

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Mgr. Ing. Petrem Šuránkem ve věci

žalobkyně: **N. B.**
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2023, č. j. MPSV-2023/168501-911,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2023, č. j. MPSV-2023/168501-911, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 167 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou k poštovní přepravě dne 11. 10. 2023 se žalobkyně domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2023, č. j. MPSV-2023/168501-911 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaný změnil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen „úřad práce“) ze dne 8. 6. 2022, č. j. 796725/22/AB (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), tak, že žalobkyni podle § 9 až § 12 a § 14 zákona č. 329/2011

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění účinném do 31. 12. 2023 (viz též čl. II bod 3 zákona č. 358/2022 Sb.; dále jen „zákon o poskytování dávek“) přiznal příspěvek na zvláštní pomůcku – digitální čtecí přístroj pro nevidomé s hlasovým výstupem (dále jen „zvláštní pomůcka“) ve výši 86 926 Kč. Původně byl ten příspěvek prvostupňovým rozhodnutím přiznán ve výši 85 216 Kč.

Obsah žaloby

2. Žalobkyně nesouhlasila s tím, že úřad práce částku příspěvku stanovil tak, že porovnával ceny jednotlivých dílčích komponent pomůcky tím, že zadal položku do srovnávače cen *heureka.cz* a vybral tu nejlevnější (každou u odlišného prodejce) bez zkoumání časového omezení či relevantnosti nabídky, ceny dopravy, podmínek obchodníka a dalších okolností. Např. u programu Microsoft Office se jednalo o multilicenci, kterou nesmí prodejce kompenzačních pomůcek dále prodat. U většiny multilicencí ani nelze vytvořit vlastní účet, což nese další potíže. Nelze přitom spravedlivě žádat, aby dodavatel zvláštních pomůcek jednotlivé komponenty nabízel za cenu, která je nejnížší na trhu, bez ohledu na podmínky, za jakých komponenty sehnal. Zvláštní pomůcka je ostatně dodána jako celek, její dílčí komponenty nejsou zvláštní pomůckou. Žalobkyně také není schopna (a to i s ohledem na její zdravotní postižení – úplnou nevidomost) z jednotlivých komponent sestavit zvláštní pomůcku. Ceny by proto měly být porovnávány u celku.
3. Společnost Galop s.r.o. je výhradním dodavatelem programu JAWS a hlasový výstup je její neoddělitelnou součástí. U programu JAWS nadto žalovaný vycházel z ceny licence na 2 roky. Podle § 12 odst. 1 písm. c) zákona o poskytování dávek je ale žalobkyně povinná vrátit část příspěvku, pokud ke zvláštní pomůcce pozbude vlastnické právo dříve, než uplyne 60 měsíců od vyplacení příspěvku. Proto žádala o licenci na 5 let. Cena dodavatele také zahrnuje instalaci, kterou žalobkyně není schopna provést. Z webu společnosti Galop s.r.o. vyplývá, že 54 000 Kč (dnes 55 000 Kč) je cena licence za 2 roky, na další období je poskytována za 8 000 Kč (dnes 10 000 Kč). Také u ostatních programů došlo ke zvýšení ceny v průběhu času. V případě samotného osobního počítače vzal žalovaný v potaz částku 22 826 Kč namísto 30 900 Kč, ovšem přehlíží, že počítač pro nevidomého potřebuje speciální úpravy. Není ani jisté, zda nabídka Bohemia Computers nebyla časově omezená. Žalobkyně má navíc dojem, že u některých komponent nebyly porovnány ceny totožných produktů, ale mírně odlišných, které ale žalobkyni plně nevyhovují (např. starší či odlišné verze programových licencí).
4. V kontrastu s podmínkou nejmenší ekonomické náročnosti a základního provedení (§ 9 odst. 10 zákona o poskytování dávek) žalovaný podle žalobkyně zcela opomenul podmínku, že zvláštní pomůcka musí žadateli plně vyhovovat. I z textu napadeného rozhodnutí vyplývá, že pro žalovaného není podmínka vhodnosti stejně významná, neboť oproti jiným podmínkám není uvedena tučně.
5. Žalobkyně trvá na tom, že zvláštní pomůckou nejsou komponenty, ale z nich sestavený a upravený celek. Prodejce neobjednává pouze komponenty. Musí dojít ke konfiguraci a úpravám dle požadavků uživatele. Žalobkyně je úplně nevidomá, nemůže si zakoupit běžný počítač. Žádost žalobkyně podala již dne 5. 1. 2021 a od té doby se zvýšila cena. Za zvláštní pomůcku zaplatila 122 900 Kč v době, kdy bylo v právní moci dřívější rozhodnutí žalovaného, jež bylo následně zrušeno rozsudkem č. j. 42 Ad 14/2022-33 pro nepřezkoumatelnost, žalobkyni byl ale zaslán jen příspěvek 86 926 Kč. Zbylou částku si

musela půjčit, k čemuž dokládá fakturu. Je přesvědčena, že při 10% spoluúčasti jí měl být přiznán příspěvek 110 000 Kč.

Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný navrhl, aby byla žaloba jako nedůvodná zamítnuta. Úřad práce při stanovení výše příspěvku v případě Microsoft Office Home and Business 2019 chybně vycházel z nabídky ve výši 1 790 Kč prodejce *vyhodny-software* na Microsoft Office Home and Business 2016. (Po opravě tohoto pochybení) dospěl žalovaný součtem cen uznaných komponent: počítač HP ProDesk 400 G7 za 22 826 Kč, tiskárna Canon i-Sensys MF 113w za 4 476 Kč, Abbyy FineReader 15 ESD za 2 592 Kč, JAWS Home Edition za 54 000 Kč, WinMenu 2 Beletrik Upgrade za 5 000 Kč, monitor HP ProDisplay P224 za 4 000 Kč a Microsoft Office Home and Business 2019 za 3 690 Kč, jejichž výše byla stanovena porovnáním cen konkurenčních dodavatelů, k částce 96 584 Kč. Při odečtení 10% spoluúčasti v částce 9 658 Kč proto stanovil výši příspěvku 86 926 Kč. V případě Microsoft Office Home and Business 2019 se jedná o licenci bez časového omezení, kterou lze nainstalovat na jakýkoliv počítač a neexistuje důvod, proč by ji žalobkyně nemohla používat. Je tak naplněna podmínka § 9 odst. 5 zákona o poskytování dávek. V případě JAWS 2021 Home Edition byla do výše příspěvku správně zahrnuta částka 54 000 Kč, jelikož jsou splněny základní funkční požadavky.
7. Náklady s individuálním navržením zvláštní pomůcky a dodáním nelze podle žalovaného do příspěvku započítat. Smyslem není úhrada celé částky, ale částky, která se odvíjí od zvláštní pomůcky, která splňuje podmínky základního provedení a nejmenší ekonomické náročnosti podle § 9 odst. 10 zákona o poskytování dávek. Úřad práce musí vyhodnotit nejen její provedení, ale i to, zda ji nenabízejí jiní dodavatelé ve významně nižší cenové hladině, nebo zda na trhu neexistuje pomůcka se stejnými funkcemi, ale za významně nižší cenu. U zvláštní pomůcky složené z jednotlivých komponent musí účastník řízení předložit rozpis komponent, aby jej mohl úřad práce porovnat s cenami v čase a místě obvyklými. Žalobkyně si samozřejmě může zakoupit zvláštní pomůcku ve vyšším standardu a od vybraného dodavatele, avšak to nemá vliv na výši příspěvku.

Podstatný obsah správního spisu

8. Dne 5. 1. 2021 žalobkyně podala žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku. Uvedla, že hodlá zakoupit „*digitální čtecí zařízení s hlasovým výstupem GALOP C1165H*“ v předpokládané ceně 106 400 Kč. Dne 22. 1. 2021 žalobkyně doplnila žádost o nabídku společnosti Galop s.r.o. a další podklady.
9. Faktura vystavená společností Galop s.r.o. dne 10. 12. 2020 za zvláštní pomůcku v celkové ceně 116 400 Kč obsahuje tyto položky (ceny včetně DPH): počítač HP ProDesk 400 G7 včetně klávesnice a myši za 30 900 Kč; monitor HP ProDisplay P224 včetně reproduktorů za 4 000 Kč; tiskárna Canon i-SENSYS MF 113w za 4 500 Kč; Microsoft Office Home and Business 2019 za 7 000 Kč; ABBYY FineReader 15 ESD za 3 000 Kč; JAWS Home Edition za 62 000 Kč; Home Win Menu za 5 000 Kč. Faktura obsahuje poznámku: vlastní licence programu JAWS Professional, WinMenu a HLAS, TC, vlastní braillovský řádek Focus 40 Blue, položkové ceny jsou orientační a vázány na nákup zvláštní pomůcky jako celku.
10. Dne 16. 4. 2021 posudkový lékař OSSZ Kladno shledal, že žalobkyně je ve smyslu § 9 odst. 1 a 4 zákona o poskytování dávek osobou se zdravotním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu uvedeným v příloze tohoto zákona a zdravotní stav nevylučuje přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku. Jde o těžké zrakové postižení uvedené

v písm. a) bodu 2 části I přílohy k zákonu o poskytování dávek, nejde o zdravotní stav uvedený v části II téže přílohy.

11. Dne 7. 7. 2021 úřad práce provedl na internetu (např. prostřednictvím portálu *Heureka.cz*) lustraci cenových nabídek jednotlivých dílčích komponent zvláštní pomůcky. Dále jsou uvedeny pouze ty výsledky lustrace, které úřad práce vyznačil fixou jako relevantní pro svůj další postup:
12. Ceník společnosti Galop s.r.o. „*Speciální software pro Windows*“ obsahující mj. položky: JAWS 2021 Home Edition v ceně 54 000 Kč a WinMenu 2 Beletrik UPGRADE 5 000 Kč. Program FineReader v ceně 2 592 Kč na *Whaat.cz*, v ceně 4 688,80 Kč na *Bonus Program* a v ceně 2 086 Kč na *BohemiaComputers.cz*. Není ovšem uvedena konkrétní verze programu. Microsoft Office 2019 pro studenty a domácnosti v ceně 1 059 Kč od *SOFTfair* a v ceně 1 099 Kč od *Certasoft*. Tiskárna Canon i-SENSYS MF 113w v ceně 4 476 Kč od *suntech*. Počítač HP PRODESK 400 G7 MT I7 v ceně 22 826 Kč po slevě z původní ceny 24 554 Kč od *BohemiaComputers.cz* a v ceně 25 490 Kč po slevě z původní ceny 26 290 Kč od *Alza.cz*. Jedná se o sestavu počítače, která vedle SSD disku o kapacitě 512 GB zahrnuje i pevný disk (HDD) o kapacitě 2 TB a klávesnici a myš. Popis sestav vyhledaných úřadem práce v obou případech neuvádí údaj o HDD, nabídka od *BohemiaComputers.cz* pak ani údaj o klávesnici a myši.
13. Dne 23. 9. 2021 úřad práce přiznal žalobkyni příspěvek na zvláštní pomůcku ve výši 84 560 Kč.
14. Dne 19. 10. 2021 žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí úřadu práce odvolání, kterému dne 25. 11. 2021 žalovaný vyhověl a věc vrátil úřadu práce k novému projednání, jelikož uznal, že součástí licence Microsoft Office pro studenty a domácnosti není program Microsoft Outlook.
15. Dne 22. 12. 2021 úřad práce provedl opakovanou lustraci nabídkových cen: Microsoft Office Home and Business 2016 v ceně 1 790 Kč na *Výhodný Software*, tamtéž verze 2019 v ceně 3 690 Kč. Microsoft Office Home and Business 2019 v ceně 3 999 Kč na *Růžovka.cz*, v ceně 2 990 Kč na *ProLicence*.
16. Dne 8. 6. 2022 úřad práce vydal prvostupňové rozhodnutí. Zrekapituloval průběh řízení s tím, že mu žalovaný uložil, aby v případě komponentu Microsoft Office 2019 pro studenty a domácnost porovnal cenu Microsoft Office Home and Business 2019 v čase a místě obvyklém a přehodnotil výši příspěvku na zvláštní pomůcku. Úřad práce uvedl, že cenovou nabídku Microsoft Office Home and Business 2019 zjistil dne 22. 12. 2021 prostřednictvím nákupního a srovnávacího portálu Heureka, přičemž cena v čase a místě obvyklém činila 1 790 Kč. Při opětovném hodnocení nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku proto úřad práce uznal celkovou částku 94 684 Kč. Po odečtení částky 9 468 Kč tak příspěvek na zvláštní pomůcku činí 85 216 Kč. Jelikož se žalobkyně nevyjádřila k podkladům pro rozhodnutí, úřad práce shledal, že jsou přesvědčivé.
17. Dne 29. 6. 2022 žalobkyně podala proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání. Zdůraznila, že úřad práce neporovnal ceny dostatečně přesně, protože žalobkyně pořizuje zvláštní pomůcku jako celek od jediného dodavatele, neboť sama nemá odbornost pro její kompletaci a nastavení. Společnost Galop s.r.o. má dlouhodobou zkušenost a ceny by měly být porovnány mezi dodavateli, kteří jsou schopni dodat výsledný produkt. Žalobkyně stejně nemůže využít mnohačetné licence produktů Microsoft. Program ABBYY FineReader 15 ESD zohlednil úřad práce za 2 592 Kč, společnost Galop s.r.o. účtuje 3 000 Kč a dle

žalobkyně je cena nyní ještě vyšší. Program JAWS byl podle ní omylem zohledněn v ceně bez DPH. Žalobkyně proto požaduje příspěvek ve výši 116 400 Kč.

18. Dne 7. 10. 2022 žalovaný rozhodnutím změnil prvostupňové rozhodnutí tak, že žalobkyni přiznal příspěvek na zvláštní pomůcku ve výši 86 926 Kč, když si povšiml, že úřad práce započítal cenu Microsoft Office Home and Business ve verzi 2016, a nikoliv 2019.
19. Dne 29. 6. 2023 Krajský soud v Praze rozsudkem č. j. 42 Ad 14/2022-33 zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2022 a vrátil mu věc k dalšímu řízení. Žalovanému vytkl, že nevypořádal námitky žalobkyně a pouze zopakoval závěry úřadu práce, v důsledku čehož je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Žalovaný korigoval pouze to, že úřad práce vzal v potaz neaktuální verzi programu. Při zjištění ceny programu Abbyy FineReader vycházel žalovaný pouze z fotokopie neoznačené webové stránky, z níž není zřejmé, o jaký typ programu se jedná. Soud žalovaného upozornil, že příspěvek není poskytován na pořízení jednotlivých samostatných komponent pomůcky, ale až na kompletní zařízení fungující jako celek. Žalovaný se měl proto zabývat i tím, zda je nevidomá žalobkyně schopna sama vlastními silami zvláštní pomůcku zkompletovat. Pokud to není v jejích silách, musí příspěvek zahrnout i instalaci, nastavení a další činnosti, které jsou potřebné k tomu, aby pomůcka byla kompletní a plně funkční. Závěrem soud připomněl závěry rozsudků Krajského soudu v Praze ze dne 21. 8. 2019, č. j. 57 Ad 10/2018-41, a ze dne 10. 12. 2019, č. j. 49 Ad 38/2018-20, č. 3998/2020 Sb. NSS, ohledně nutnosti zohlednit při poskytnutí příspěvku, zda bude pomůcku možné využívat po celých 5 let ve smyslu § 12 odst. 1 písm. d) zákona o poskytování dávek, a ohledně případné nutnosti (jinak) poskytnout (další) příspěvek na aktualizace programového vybavení pro zachování funkčnosti stávající zvláštní pomůcky.
20. Dne 9. 8. 2023 vydal žalovaný napadené rozhodnutí. Odkázal na § 9 odst. 1, 4 a 10 a § 10 odst. 3 zákona o poskytování dávek a shrnul, že úřad práce při stanovení výše příspěvku zohlednil počítač HP ProDesk 400 G7 za částku 22 826 Kč od prodejce BohemiaComputers.cz, tiskárnu Canon i-Sensys MF 113w za částku 4 476 Kč od prodejce Suntech computer s.r.o., programy Abbyy FineReader 15 ESD za částku 2 592 Kč od prodejce Whaat.cz, JAWS Home Edition za částku 54 000 Kč od výhradního dodavatele společnosti Galop s.r.o. a WinMenu 2 Beletrik Upgrade za částku 5 000 Kč od společnosti Galop s.r.o. a monitor ProDisplay P224 za částku 4 000 Kč od společnosti Galop s.r.o. V případě Microsoft Office Home and Business 2019 úřad práce zohlednil částku 1 790 Kč, tím ale pochybil, když vycházel z nabídky na Microsoft Office Home and Business ve verzi 2016, a nikoliv 2019.
21. K odvolacím námitkám žalovaný konstatoval, že je legitimní, jestliže úřad práce porovnal jednotlivé komponenty zvláštní pomůcky s cenami v čase a místě obvyklými. Úřad práce musí vyhodnotit nejen provedení zvláštní pomůcky, ale i zda produkt nenabízejí jiní dodavatelé ve významně nižší cenové hladině, nebo zda na trhu neexistuje pomůcka se stejnými funkcemi, avšak za významně nižší cenu. Žalovaný připomněl podmínky v § 9 odst. 5 písm. b) a c) zákona o poskytování dávek, přičemž dodal, že žalobkyně není povinna zakoupit zvláštní pomůcku, resp. komponenty, z nabídek vzatých v úvahu při stanovení výše příspěvku. Částka příspěvku by se nicméně měla odvíjet od pomůcky, která je nejméně ekonomicky náročná. K námitce, že počítač dělá zvláštní pomůckou až odborný zásah prodejce, žalovaný uvedl, že s nutností odborného zásahu souhlasí a individuální nastavení je opodstatněnou položkou, pokud je ovšem v rozpisu komponent. Dodavatelé stanovují rozdílné ceny a někteří individuální nastavení účtují jako samostatnou položku, zatímco jiní

nikoliv. Náklady dodavatele spojené s individuálním návržením a dodáním pomůcky ale nelze do příspěvku započítat.

22. Žalovaný přezkoumal nabídku společnosti Galop s.r.o. a zjistil, že u položky počítač není položka individuálního nastavení uvedena. Z webových stránek tohoto dodavatele žalovaný zjistil, že poskytuje podporu (virtuální instalační Galop DVD, zjištění stavu ILM licence odečítacího programu JAWS nebo zvětšovacího programu ZoomText – včetně možnosti požádat o aktualizace, technickou podporu přes vzdálenou správu, registraci Hlasového výstupu Hlas pro používání s programem JAWS, články a návody na blogu POSLEPU.cz a Portálu Pélion, pokročilí uživatelé mohou využít i řadu zdrojů na Freedom Scientific a dodavatele lze kontaktovat telefonicky či e-mailem). Žalovaný zopakoval, že uznal námitky ohledně Microsoft Office Home and Business 2019 v ceně 3 690 Kč. K námitce, že úřad práce neporovnal ceny totožných programů v případě FineReader 15 ESD, žalovaný uvedl, že se jednalo o nabídky v odpovídající ceně a možnostech. K námitce týkající se programu JAWS žalovaný uvedl, že cena 54 000 Kč se týká základních funkčních požadavků. K námitce, že předběžná faktura byla vydána na konci roku 2020, žalovaný uvedl, že zvláštní pomůcka je na webových stránkách společnosti Galop s.r.o. dosud stále uváděna v ceně 116 400 Kč. Příspěvek na zvláštní pomůcku je jednorázovou dávkou, která se podle § 9 odst. 10 zákona o poskytování dávek poskytuje na zvláštní pomůcku v základním provedení, které osobě vyhovuje, a v nejmenší ekonomické náročnosti. Cena musí být rozepsána do komponent, které může úřad práce porovnat s obvyklými cenami. Smyslem příspěvku není úhrada celé částky. Součtem položek dospěl žalovaný k částce 96 584 Kč, tj. 86 926 Kč po odečtení povinné spoluúčasti ve výši 10 %. Žalobkyně si může zakoupit zvláštní pomůcku ve vyšším standardu, avšak výše příspěvku se bude odvíjet od základního provedení pomůcky.
23. Napadené rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 11. 8. 2023.

Posouzení věci soudem

24. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, že je věcně i místně příslušným soudem a napadené rozhodnutí je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Při přezkoumání napadeného rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud rozhodl bez nařízení ústního jednání, jelikož požadavek na ústní jednání v návaznosti na příslušnou výzvu a poučení žádný z účastníků nevznsl (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
25. Podle § 9 odst. 10 věty první zákona o poskytování dávek příspěvek se poskytuje na zvláštní pomůcku v základním provedení, které osobě vzhledem k jejímu zdravotnímu postižení plně vyhovuje a splňuje podmínku nejmenší ekonomické náročnosti.
26. Podle § 10 odst. 3 zákona o poskytování dávek výše příspěvku na pořízení zvláštní pomůcky, jejíž cena je vyšší než 10 000 Kč, se stanoví tak, aby spoluúčast osoby činila 10 % z předpokládané nebo již zaplacené ceny zvláštní pomůcky. Maximální výše příspěvku na zvláštní pomůcku činí 350 000 Kč, s výjimkou příspěvku na zvláštní pomůcku poskytovaného na pořízení svislé zdvihací plošiny nebo šikmé zvedací plošiny, jehož maximální výše činí 400 000 Kč.
27. Podle § 12 odst. 1 písm. d) zákona o poskytování dávek je oprávněná osoba povinna tento příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátit, jestliže v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 84

kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla přestala zvláštní pomůcku užívat.

28. Převážná část uplatněných žalobních bodů se týká započtení jednotlivých komponent zvláštní pomůcky do její předpokládané ceny, od níž se odvíjí výše poskytnutého příspěvku (§ 10 odst. 3 věta první zákona o poskytování dávek). Rozhodující je v tomto ohledu výklad § 9 odst. 10 věty první zákona o poskytování dávek. Toto ustanovení upravuje kritéria, jimiž se musí správní orgány při stanovení výše příspěvku řídit: (1) příspěvek lze poskytnout jen na pomůcku v základním provedení, (2) které žadateli o příspěvek plně vyhovuje vzhledem k jeho zdravotnímu postižení a (3) které splňuje podmínku nejmenší ekonomické náročnosti.
29. První kritérium značí, že příspěvek se poskytuje jen na pomůcku jako takovou, a to bez „nadstandardního“ vybavení či vlastností. Druhé a třetí kritérium pak upřesňují, co se rozumí oním „základním“ provedením (§ 9 odst. 10 věta první zákona o poskytování dávek: „v základním provedení, které“). To je ostatně patrné i při srovnání se zněním předchozí právní úpravy v § 33 odst. 7 vyhlášky č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů: „[Základním provedením] se rozumí takové provedení, které občanu plně vyhovuje a splňuje podmínky nejmenší ekonomické náročnosti.“
30. Druhé kritérium konkrétně požaduje, aby základní provedení zdravotně postižené osobě *plně* vyhovovalo, což nelze chápat jinak, než že musí být pomůcku schopna – s ohledem na své zdravotní postižení – řádně užívat k účelu, k němuž slouží. Základní provedení pomůcky tedy musí zahrnovat všechny součásti, které jsou nezbytné k řádnému užívání v souladu s jejím účelem, a to právě žadatelem. Při hodnocení tohoto kritéria je rovněž třeba vzít v potaz další ustanovení zákona o poskytování dávek. Předně je nutné, aby pomůcka byla použitelná ke konkrétnímu účelu, k němuž ji žadatel potřebuje: sebeobsluze, realizaci pracovního uplatnění, přípravě na budoucí povolání, získávání informací, vzdělávání anebo styku s okolím [§ 9 odst. 5 písm. b) zákona o poskytování dávek]. Vedle toho je dána i časová podmínka. Podle shora citovaného § 12 odst. 1 písm. d) zákona o poskytování dávek je totiž žadatel, který po celou dobu 60 měsíců od vyplacení příspěvku pomůcku neužívá, povinen její poměrnou část vrátit. Základní provedení pomůcky proto musí žadateli umožňovat, aby ji řádně užíval po celou dobu pěti let od vyplacení příspěvku. Tento požadavek přitom nelze chápat pouze jako prostou funkčnost pomůcky (v tomto případě spuštění softwarové aplikace na hardwarovém zařízení), ale jako její schopnost fakticky a řádně plnit účel, pro který byla pořízena po dobu pěti let.
31. Třetím kritériem pak zákon ukládá přihlížet k ekonomické náročnosti pomůcky. To v zásadě znamená, že se výše příspěvku stanoví na základě nejnížší tržní nabídky. Nelze tak vycházet pouze z ceny uvedené v nabídce předložené žadatelem, nýbrž je nutno ověřit, zda je možné pomůcku pořídit i za nižší cenu u jiných dodavatelů.
32. Všechna tři výše rozebraná kritéria jsou kumulativní a nezávislá. Musí být naplněna současně, což znamená, že jedno kritérium nelze upozadit na úkor jiného. Výši příspěvku proto nelze stanovit např. na základě ceny pomůcky, která je sice nejlevnější, avšak žadatel ji může užívat jen v omezené míře nebo ji sice může plně využít k požadovanému účelu, ale ne po celou dobu pěti let. Stejně tak ale nelze vycházet z ceny pomůcky, jejíž některé součásti nejsou nezbytné k řádnému využití pomůcky k danému účelu, byť by žadateli lépe vyhovovala, je-li možné na trhu pořídit pomůcku levnější, která je schopna tentýž účel v poměrech žadatele také naplnit, byť třeba méně komfortně.

33. Žalobkyně žádala o poskytnutí příspěvku na digitální čtecí přístroj pro nevidomé s hlasovým výstupem, tj. na pomůcku podle části II bodu 2 písm. h) přílohy č. 1 vyhlášky č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění vyhlášky č. 442/2021 Sb. (dále jen „prováděcí vyhláška“). Tato zvláštní pomůcka je podle žalobkyně doložené faktury v podstatě tvořena stolním počítačem a speciálním softwarem, který je schopen převést text na obrazovce na hlasový výstup. Skládá se tedy z několika samostatných hardwarových a softwarových komponent, které teprve v souhrnu vytváří zvláštní pomůcku předvídanou výše citovanou vyhláškou. Na správních orgánech bylo, aby v případě každé komponenty vyhodnotily, zda představuje součást pomůcky nezbytnou k jejímu řádnému užívání žalobkyně po dobu pěti let. Přitom byly podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázány právním názorem vyjádřeným v předcházejícím zrušujícím rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2023, č. j. 42 Ad 14/2022-33 (dále jen „předchozí rozsudek“), jenž byl s drobným upřesněním zrekapitulován v předchozích šesti odstavcích a na základě nějž soud dospěl k závěru o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2022 pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., jelikož žalovaný ve svém rozhodnutí nijak nereagoval na odvolací námitky, že součástí ceny má být i instalace, kterou žalobkyně nemůže sama realizovat, že žalovaný vycházel z dočasných slevových nabídek, že vybraná cena za program Microsoft Office se týká multilicence, kterou by dodavatel nemohl dále převést na žalobkyni, nebo že není jasné, zda nižší cena za program Abbyy FineReader se týká verze, která disponuje funkcí převodu obrazových PDF na text.
34. Soud má přitom za to, že ani v pořadí druhém rozhodnutí žalovaný nepostupoval v souladu se zákonem a nejen, že na některé námitky žalovaný opět adekvátně neodpověděl, ale ani nevzal řádně na vědomí závazný právní názor soudu tam, kde byl i přes nepřezkoumatelnost předchozího rozhodnutí vysloven.
35. V této souvislosti je třeba zejména připomenout v odst. 24 předchozího rozsudku, v němž soud uvedl: *„Z hlediska kritéria, podle něhož musí pomůcka žadateli plně vyhovovat, by se tedy měl žalovaný zabývat i tím, zda je nevidomá žalobkyně schopna sama instalaci a nastavení softwaru provést (de facto vlastními silami pomůcku zkompletovat). V případě, že ne, nebyla by zvláštní pomůcka způsobilá k řádnému užívání žadatelkou: slovy zákona by jí plně nevyhovovala vzhledem k jejímu zdravotnímu postižení. Za těchto okolností by proto bylo potřebné poskytnout příspěvek i na instalaci, nastavení a další činnosti, které jsou potřebné k tomu, aby pomůcka byla kompletní a plně funkční.“*
36. Ze správního spisu soud přitom ověřil, že v návaznosti na předchozí rozsudek žalovaný neprovedl v odvolacím řízení žádné další úkony a rovnou přistoupil k vydání napadeného rozhodnutí. Žalovaný v něm konstatoval, že instalace a nastavení zvláštní pomůcky nejsou uvedeny jako položka v rozpisu komponent, a proto k nim nepřihlédl. S tímto postupem ale soud nemůže souhlasit, neboť takové vysvětlení je projevem nepochopení toho, jak je v praxi možné aplikovat podmínku nejmenší ekonomické náročnosti.
37. Žalobkyně žádá o přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku – digitální čtecí přístroj pro nevidomé s hlasovým výstupem, a pokud žalovaný hodlá průzkumem trhu ověřit, zda tutěž či srovnatelnou pomůcku v základním provedení nelze pořídit levněji, musí hodnotit dostupné ceny za zvláštní pomůcku jako takovou. Nelze samozřejmě vyloučit, že na trhu může být jen jediný dodavatel, který si může za zvláštní pomůcku, která je v podstatě jen dílčím způsobem upraveným běžným zařízením či souborem specifickým způsobem zkombinovaných běžných zařízení, účtovat přemrštěné ceny a že si zvláštní pomůcku lze

podstatně levněji sestavit z takových komponent nezávisle na takovém dodavateli. Lze tedy výjimečně akceptovat i takovou praxi, kdy žalovaný porovná souhrn cen dílčích komponent, ovšem z takového posouzení nemůže vyloučit též cenu za službu spočívající v jejich sestavení do funkčního celku včetně instalace potřebného softwarového vybavení a základního nastavení takového funkčního celku tak, aby s ním žadatel vůbec mohl pracovat. Bez takové služby totiž žalovaný s nabídkou předloženou žadatelem nesrovnává cenu zvláštní pomůcky, ale cenu dílčích položek, které v nekompletované podobě zvláštní pomůckou vůbec nejsou. Dokonce by bylo možno expresivně konstatovat, že pro osobu neschopnou z nich z důvodu svého zdravotního postižení zvláštní pomůcku vyrobit (sestavit) může jít v podstatě o cenu za nepoužitelnou hromadu šrotu. Slovy právní úpravy se žalovaný pokouší porovnávat cenu něčeho, co zvláštní pomůckou vůbec není, popř. není zvláštní pomůckou plně vyhovující zdravotnímu postižení žadatele, s cenou skutečné zvláštní pomůcky. Takové porovnání ovšem postrádá jakýkoliv zákonnou oporu a nemůže odůvodňovat přiznání nižšího příspěvku na zvláštní pomůcku.

38. Jinak by tomu mohlo být jedině tehdy, jestliže by žalovaný prokázal, že žalobkyně i přes své zdravotní postižení je bez obtíží schopna provést sestavení dílčích komponent a instalaci a prvotní nastavení příslušných programů svépomocně anebo pokud by prokázal, že tato služba je žalobkyni bezplatně dostupná (např. pokud by ji snad nárokově zajišťoval správní orgán svými zaměstnanci). O nic takového se ale žalovaný ani nepokusil a lze to považovat za krajně nepravděpodobnou variantu, vzhledem k tomu, že je obecně známo, že prvotní nastavení počítače a instalace programů vyžaduje zřetelnou kontrolu (což je též ostatně i důvod, proč je součástí zvláštní pomůcky i levný monitor, aby v případě obtíží nastalých v průběhu jejího užívání mohla vidící osoba provést případnou opravu a nastavení umožňující opět ovládání pomůcky nevidomým). Teprve po prvotním zprovoznění doplňkových funkcí operačního systému pro usnadnění přístupu zdravotně postiženým a po instalaci zvláštních programů umožňujících (téměř) plnohodnotné ovládání počítače, jež musí provést vidící a v řadě případů též potřebnou odborností disponující osoba, je schopen zdravotně postižený počítač ovládat a případně doinstalovat další programové vybavení a provést si již sám dílčí úpravy nastavení. Skutečnost, že v podrobné cenové nabídce dodavatele žalobkyně položka týkající se sestavení, instalace a nastavení zvláštní pomůcky není uvedena (protože je obsažena v nabídkové ceně, totéž by ovšem platilo, i kdyby byla výslovně uvedena s údajem, že je zdarma), je tedy irelevantní. Bez započtení ceny takových činností totiž žalovaný srovnává nesrovnatelné.
39. S tím také souvisí skutečnost, že pokud se žalovaný rozhodne pro cenové porovnání po částech, je zcela irelevantní nacenění dílčích položek v nabídce předkládané žadatelem, jelikož relevantní je pouze celková cena, za niž si zvláštní pomůcku pořídí, a rozpis jednotlivých komponent, který správnímu orgánu slouží pro vyhledání alternativních nabídek. Teprve součet dohledaných nejnižších cen komponent a ceny za jejich integraci do funkčního celku (bez toho se totiž nejedná o zvláštní pomůcku) lze porovnat s celkovou cenou předkládanou žadatelem. Porovnání dílčích cen jednotlivých komponent je oproti tomu zcela bezpředmětné.
40. Konečně lze podotknout, že jakkoliv cena dopravy zvláštní pomůcky není položkou, která by vstupovala do kalkulace výše příspěvku na zvláštní pomůcku, jinak je tomu v případě, že správní orgán stanoví nižší cenu metodou *per partes* z jednotlivých komponent a ceny jejich kompletace a zprovoznění. Takový postup je totiž zpravidla spojen s vícenásobnou úhradou ceny dopravy a případně i cestovních nákladů osoby poskytující službu integrace

komponent a jejich zprovoznění. Vydá-li se tedy správní orgán touto cestou, musí z důvodu zachování srovnatelnosti porovnávaných zvláštních pomůcek při hledání té nejméně ekonomicky náročné separátně sečíst dopravné, balné a jiné vedlejší náklady za všechny komponenty a související služby a od výsledku odečíst případné dopravné a jiné vedlejší náklady, které by žadatel hradil při pořízení zvláštní pomůcky od jím zvoleného dodavatele. Rozdíl je pak třeba přičíst k ceně komponent a integrační služby do celkové částky za nejméně ekonomicky náročnou alternativu, jelikož tyto částky by musel žadatel při postupu navrženém správním orgánem uhradit navíc. Jen tak lze zaručit, že alternativa, o niž chce správní orgán opřít vypočtenou částku příspěvku na zvláštní pomůcku, je skutečně žadateli dostupnou, nejméně ekonomicky náročnou variantou zvláštní pomůcky v základním provedení, a nikoliv ve skutečnosti dražším způsobem jak získat zvláštní pomůcku, např. pokud by k instalaci určitého programového vybavení či sestavení patentově chráněné technologie byly oprávněny jen osoby se zvláštní licencí ze zahraničí, náklady na jejichž cestovné by mohly dosahovat značné výše.

41. S výpočtem ceny alternativní nejméně ekonomicky náročné zvláštní pomůcky souvisí také poukaz žalobkyně na to, že úřad práce, resp. žalovaný vycházel z časově omezených cenových nabídek jednotlivých komponent, na které dodavatel zvláštní pomůcky nemůže dosáhnout, a že od doby podání žádosti o příspěvek se v důsledku inflace změnila ceny, k čemuž měl při ocenění komponent správní orgán přihlédnout. K tomu soud především uvádí, že pro účely vyhledání ekonomicky nejvýhodnější ceny zvláštní pomůcky nemůže být relevantní, za jakých podmínek může dílčí komponenty nabýt dodavatel žadatele, jelikož komparace prováděná správním orgánem má za úkol zjistit, za jakých podmínek může srovnatelnou zvláštní pomůcku nabýt samotný žadatel, a to třeba i od jiných dodavatelů. Pokud jde ovšem o inflaci a omezenou platnost cenových nabídek, třebaže § 10 zákona o poskytování dávek pro účely stanovení výše příspěvku inflaci jako rozhodné kritérium nezmiňuje, do úvah správního orgánu se musí promítnout. Uplatní se totiž obecné pravidlo dovozené judikaturou výkladem subsidiárně užitého zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), že správní orgán zásadně rozhoduje podle skutkového a právního stavu ke dni vydání rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011-79, a navazující judikaturu). Jelikož žalobkyně v průběhu správního řízení neaktualizovala svou žádost, nebylo sice možné klást žalovanému k tíži, nehodnotil-li možnost žalobkyně i v době jeho rozhodnutí využít cenovou nabídku, kterou k žádosti přiložila. Obsahem žádosti byl vázán. Ovšem pokud jde o ceny komponent, o něž opíral žalovaný svůj závěr, že si žalobkyně může pořídit zvláštní pomůcku levněji, zde musel správní orgán vycházet z nabídek, které byly v době jeho rozhodnutí aktuální. Pouze pokud by byl příspěvek poskytován na zvláštní pomůcku již žadatelem pořízenou, což také zákon o poskytování dávek umožňuje, je logické, že by srovnání musel žalovaný provést k datu skutečného pořízení zvláštní pomůcky, a nikoliv k datu pozdějšímu.
42. Soud uznává, že při volatilitě cen není dost dobře možné, aby žalovaný v každém jednotlivém případě ověřoval, zda alternativní cena zjištěná správním orgánem na počátku řízení (nebyla-li již tehdy vyznačena jako časově limitovaná) platí i v době jeho rozhodování. Takovému posouzení se však nemůže vyhnout, je-li to žadatelem přímo namítáno, anebo (a zejména pak) jestliže rozhoduje s delším časovým odstupem (např. více jak jeden rok od zajištění důkazů alternativními cenovými nabídkami, jako v tomto případě) či v době prudkého nárůstu cen (což obecně vzato platí v tomto případě také, byť soud nevylučuje, že na trhu s výpočetní technikou a programovým vybavením se obecná inflace nemusela projevit – to je však nutno prověřit).

43. V tomto případě úřad práce provedl cenové srovnání v červenci 2021 (a v případě licence Microsoft Office v prosinci 2022), žalovaný však rozhodl v srpnu 2023. Pokud i přes námitku žalobkyně žalovaný neověřil (a obsahem správního spisu nepodložil), že ceny komponent, z nichž vycházel, byly pro žalobkyni dostupné i v době vydání napadeného rozhodnutí, nelze s výjimkou později naceněné licence Microsoft Office mít za to, že jeho rozhodnutí vychází z řádně zjištěného skutkového stavu. Přihlédne-li nicméně soud k tvrzení žalobkyně, že si zvláštní pomůcku již pořídila po vydání rozhodnutí ze dne 7. 10. 2022, žalovaný, pokud by si byl této okolnosti v době vydání napadeného rozhodnutí vědom (což ovšem z předloženého správního spisu nevyplývá), měl v reakci na její námitky srozumitelně vysvětlit, na základě čeho se domnívá, že by žalobkyně mohla poříditi zvláštní pomůcku za jím vypočtenou nižší cenu právě v době jejího skutečného pořízení. K tomu ovšem bude muset žalovaný nejprve správní spis doplnit, aby v něm byl řádně zdokumentován okamžik pořízení zvláštní pomůcky (žalobkyně konkrétní datum v textu žaloby neuvádí). Jinak by musel aktuálnost cen skutečně hodnotit k ještě pozdějšímu okamžiku, a to k datu svého rozhodnutí.
44. Soud tedy shrnuje, že předmětem srovnání správních orgánů musí být vždy pro žadatele využitelná funkční a kompletní zvláštní pomůcka. Správní orgány mohou jako ekonomicky výhodnější vyhodnotit variantu pořízení zvláštní pomůcky po částech, avšak v takovém případě nesmí opomenout do výpočtu zahrnout veškeré náklady spojené s jejím sestavením a zprovozněním včetně eventuálního navýšení (jinak neuhrazovaných) nákladů v důsledku nutnosti vícečetného hrazení dopravného. Tyto ceny spojené s alternativním pořízením zvláštní pomůcky přitom musí hodnotit dle cen dostupných v době skutečného pořízení zvláštní pomůcky žadatelem, a pokud dosud pořízena nebyla, k datu vydání konečného rozhodnutí o žádosti o příspěvek. Důkazní břemeno existence ekonomicky méně náročné alternativy zvláštní pomůcky, její celkové ceny a její dostupnosti pro žadatele tíží správní orgán.
45. Lze jen dodat, že cesta zkoumání ekonomické náročnosti pořízení zvláštní pomůcky po částech je pro správní orgán nepochybně mnohem pracnější a náročnější než při porovnání cen zvláštní pomůcky jakožto hotového výrobku, a to zejména pokud jde o zjišťování nákladů na integraci komponent a zprovoznění celku, jelikož tuto nepominutelnou položku zpravidla nebude možné ocenit na základě údajů vyhledaných cenovým srovnávačem na internetu, ale bude nezbytné si za tím účelem vyžádat cenové nabídky podnikatelů zabývajících se danou činností a majících pro ni příslušná oprávnění. Je otázkou, zda administrativní náklady spojené s takovým pracovním přepočtem se státnímu rozpočtu vyplatí, nehledě na riziko odpovědnosti státu za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem v podobě případných průtahů v řízení. Nelze přehlížet ani dopad takového postupu do osobní situace dotčených zdravotně postižených osob, které jsou delší dobu ponechány bez potřebných zvláštních pomůcek, popř. si je musí pořídit ze svých, mnohdy značně omezených prostředků, nechtějí-li čekat na (prakticky nepředvídatelné) konečné rozhodnutí o žádosti.
46. Rozhodnutí žalovaného se ovšem nezakládá jen na nesprávném právním posouzení (nezahrnutí nákladů na kompletní a zprovoznění zvláštní pomůcky), nadto aplikovaném na nedostatečně zjištěný skutkový stav (neověřená relevance cenových nabídek zjištěných úřadem práce k datu skutečného pořízení zvláštní pomůcky). Napadené rozhodnutí je opět i nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, a to i přesto, že na potřebu vypořádání konkrétních odvolacích námitek byl žalovaný upozorněn již v předchozím rozsudku

zdejšího soudu. V odst. 23 svého předchozího rozsudku soud podal výčet odvolacích námitek žalobkyně, které žalovaný ve svém předcházejícím rozhodnutí ze dne 7. 10. 2022 nevypořádal. Kromě odvolací námitky, že nejnižší ceny mohou být pouze dočasnými slevovými nabídkami, k níž se soud již nepřímou vyjádřil v předcházejících odstavcích (povinnost ověřit, zda cena byla pro žalobkyni dostupná i v rozhodném okamžiku pořízení zvláštní pomůcky), se žalovaný opakovaně nezabýval ani námitkou, že zjištěná nejnižší nabídková cena u komponenty Microsoft Office je cenou za multilicenci (čímž žalobkyně dle všeho myslela licenci, která nemůže být dále postoupena pořizovatelem na jeho zákazníka), jelikož na ni žalovaný reagoval až ve vyjádření k žalobě, které ale již nemůže zhojit vady napadeného rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003-58).

47. Také s námitkou týkající se programu Abbyy FineReader se žalovaný vypořádal zcela neuspokojivě. Nově jen v podstatě odcitoval formulaci v nabídce, že to „*je kompletní softwarová aplikace pro zvyšování produktivity při práci s dokumenty. Nabízí výkonné a zároveň snadno použitelné nástroje pro přístup k informacím v tištěných dokumentech a souborech PDF.*“ a stroze doplnil, že se jedná o nabídku v odpovídající ceně a možnostech. Tím ovšem nijak nezodpověděl jádro námitky, v níž žalobkyně zpochybnila, zda zvažovaná levnější nabídka zahrnuje žalobkyní zmiňovanou a pro ni potřebnou funkci převodu obrazu do textu (patrně tzv. OCR). Z takto nekonkrétního marketingového prohlášení, jehož vtělení do odůvodnění správního rozhodnutí navíc působí značně pitoreskně, nelze zjistit, o jakou přesnou verzi programu se jedná. Žalovaný na základě konkrétních podkladů např. nevysvětlil, že snad tento software ani nemá různé verze nebo že i nejnižší dostupná verze zahrnuje žalobkyní zmiňovanou funkci převodu obrazu do textu (patrně tzv. OCR) anebo že snad taková funkce je zajištěna jinými prostředky zahrnutými do kalkulace žalovaného. Skutečná odpověď prostě chybí.
48. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů sice nelze žalovanému vyčítat ohledně zpochybněné ceny programu JAWS Home Edition, jelikož zde námitka žalobkyně, že úřad práce omylem započtl cenu bez DPH, byla zodpovězena zcela srozumitelně a též s podkladem v obsahu správního spisu (že se jedná o cenu včetně DPH), nicméně v kontextu navazující žalobní námitky, že žalovaný započtl cenu licence omezené jen na 2 roky, soud musí konstatovat, že žalovaný přinejmenším nedostatečně zjistil skutkový stav.
49. Soud znovu připomíná, že podle § 12 odst. 1 písm. c) a d) zákona o poskytování dávek je oprávněná osoba povinna tento příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátit, jestliže v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla pozbyla vlastnické právo ke zvláštní pomůcce nebo zvláštní pomůcku přestala používat.
50. Žalobkyně správně uvedla, že zvláštní pomůcku je povinna vlastnit (a soud dodává, že i používat) po dobu nejméně 60 kalendářních měsíců, tj. 5 let, nemá-li být postižena povinností vrátit poměrnou část příspěvku. Tomu odpovídají i dřívější závěry Krajského soudu v Praze v rozsudku ze dne 21. 8. 2019, č. j. 57 Ad 10/2018-41, že „[p]ři rozhodování žádosti o poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku podle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, k pořízení speciálního programového vybavení, včetně jeho budoucích aktualizací a nové verze, je třeba posoudit, zda bude možné toto zařízení využívat

k určenému účelu po celou zákonem stanovenou dobu 60 kalendářních měsíců [§ 12 odst. 1 písm. d) zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením] bez aktualizací nebo nových verzí či nikoliv.“ Právě na tyto závěry byl žalovaný upozorněn zdejším soudem v odst. 26 předchozího rozsudku, aby v dalším řízení předešel opětovnému vydání nezákonného rozhodnutí. Žalobkyně totiž upozornění na tuto početní chybu vznesla již ve své předchozí správní žalobě. Žalovaný tak byl v podstatě zavázán k tomu, aby srovnání provedl s cenovou nabídkou na pětiletou licenci programu JAWS Home Edition (resp. na příslušný počet prodloužení kratší licence) nebo aby vysvětlil, proč kratší licence nebude bránit řádnému užívání zvláštní pomůcky po celou tuto dobu.

51. Žalovaný uznal cenu 54 000 Kč za program JAWS Home Edition 2021, což ve správním spisu podložil kopií webové stránky dodavatele Galop s.r.o. Z části založené ve správním spise nicméně nelze zjistit, na jakou dobu je licence poskytována. Žalovaný také nezjistil, zda v případě časového omezení licence na kratší než pětiletou dobu lze program užívat i nadále neomezeně dlouhou dobu, leč již bez možnosti dalších aktualizací (a zda jsou takové aktualizace z hlediska bezpečnosti a využitelnosti pomůcky nezbytné), nebo zda po vypršení licence již nelze program vůbec používat. Webové stránky Galop s.r.o. obsahují rubriku „Katalog“, kde by patrně byly uvedeny bližší podrobnosti, nicméně žalovaný toto vůbec neproověřil. Ve faktuře společnosti Galop s.r.o. též není uvedena doba poskytované licence.
52. Pokud žalovaný nijak nezpochybnil, že se žalobkyní předložená nabídka týká způsobilé zvláštní pomůcky, a není-li v cenové nabídce předložené žalobkyní uvedeno něco jiného, je třeba pro účely porovnání s levnější variantou uplatňovanou žalovaným vycházet z toho, že žadatelem předložená nabídka se vztahuje právě k nejkratší zákonem předpokládané funkčnosti v délce 60 měsíců (tj. 5 let). Za této situace byl žalovaný povinen si vyjasnit, zda i alternativní cenová nabídka této komponenty, z níž chce vycházet, se týká licence zajišťující řádnou funkčnost zvláštní pomůcky po zákonem vyžadovanou dobu alespoň 5 let. Na místo toho však žalovaný i ve vyjádření k žalobě pouze úsečně uvádí, že cena 54 000 Kč u programu JAWS Home Edition 2021 zajišťuje splnění základních funkčních požadavků. Tím se však nijak (resp. srozumitelně) nevyjadřuje k tomu, zda tato základní funkčnost bude (pohledem zdravotního postižení žalobkyně) vyhovující po celou dobu následujících 60 měsíců, a zejména pak neuvádí, o co toto své přesvědčení opírá. Toto konstatování přitom podle soudu nemá žádnou oporu ve správním spisu. Soud by sice v tomto ohledu mohl doplnit dokazování, nicméně v kontextu již výše zmíněných nedostatků napadeného rozhodnutí by bylo neekonomické jen kvůli této jednotlivosti, jakkoliv jde v celkovém součtu o nejvýznamnější položku, nařizovat ústní jednání a prodlužovat délku řízení.
53. V dalším řízení nicméně bude žalovaný povinen ověřit, zda jím zvažovaná licence programu JAWS Home Edition 2021 za 54 000 Kč umožňuje vyhovující užívání zvláštní pomůcky alespoň po dobu 5 let (včetně aktualizací, jež by k tomu byly nezbytné), a to pochopitelně v cenách k datu, kdy žalobkyně zvláštní pomůcku fakticky pořídila. Důkazní břemeno v této souvislosti tíží žalovaného, jelikož on přichází s tvrzením, že našel ekonomicky výhodnější cestu jejího pořízení.
54. Z důvodu právní jistoty žalobkyně pak soud dodává, že pokud by se žalovaný rozhodl zpochybnit způsobilost zvláštní pomůcky z důvodu, že ze žadatelkou předložené nabídky není patrné, zda se softwarové licence vztahují na dobu alespoň 5 let, musel by nejdříve tuto okolnost řádně zjistit. V této souvislosti soud podotýká, že žalobkyně v žalobě výslovně uvádí, že požádala o licenci na 5 let. Důkazní břemeno v tomto směru sice tíží ji jako žadatelku, správní orgán má však zcela jednoduchý prostředek, jak tuto okolnost ověřit,

v podobě doplňujícího dotazu na společnost Galop s.r.o. Bez něj (s ohledem na zdravotní postižení žalobkyně by bylo krajně necitlivé, pokud by žalovaný nevyčerpal tento důkazní prostředek sám, ale vyzýval k jeho obstarání právě žalobkyni) nelze uvažovat o tom, že by žádost žalobkyně mohla být z tohoto důvodu zamítnuta. S ohledem na obecnou poučovací zásadu zakotvenou v § 4 odst. 2 správního řádu a specifické postavení zdravotně postiženého účastníka řízení by také bylo namístě, aby v takovém případě žalovaný žalobkyni nejprve výslovně upozornil na možnost změny žádosti (předložení nové nabídky zahrnující odpovídající, alespoň pětiletou délku licence, je-li vůbec na trhu dostupná) a na zvažovanou možnost zamítnutí žádosti.

55. Mimo rámec žalobních bodů pak soud žalovaného pro účely dalšího řízení upozorňuje, že ze správního spisu nelze s jistotou ověřit ani to, zda alternativní cenová nabídka ke druhé nejvýznamnější srovnávané položce, tj. počítači HP ProDesk 400 G7, byla skutečně srovnatelná s počítačem, který je součástí zvláštní pomůcky pořízené žalobkyní. Zatímco žalobkyni předložená cenová nabídka uváděla, že v této sestavě je i pevný disk o kapacitě 2 TB, ze srovnávacích nabídek dohledaných úřadem práce (nehledě na jejich časovou neaktuálnost) neplyne, že by takový pevný disk byl součástí sestavy, k níž byly dohledány nižší ceny (byť to ani není vyloučeno, podrobná specifikace však ve správním spise obsažena není). Vzhledem k tomu, že se nejedná o zanedbatelnou položku, jež přitom může vysvětlit několikatisícový rozdíl v nabídkové ceně, bylo by vhodné, aby i tato otázka byla zvážena, hodlá-li žalovaný nadále naceňovat pořízení zvláštní pomůcky po částech.

Závěr a náhrada nákladů řízení

56. S ohledem na shora uvedené závěry soud napadené rozhodnutí zrušil pro nezákonnost (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a zároveň i jako nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a postrádající podklad v obsahu předloženého správního spisu (§ 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.) a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. je žalovaný v dalším řízení vázán právním názorem soudu vyjádřeným v tomto rozsudku.
57. V dalším řízení proto bude na žalovaném, pokud bude mít za to, že v době pořízení zvláštní pomůcky byla na trhu dostupná levnější nabídka zvláštní pomůcky (a to včetně varianty jejího sestavení z dílčích, samostatně pořízených komponent), aby v té době dostupné ceny (včetně ceny za případnou kompletaci zvláštní pomůcky včetně instalace a nezbytného přizpůsobení) a srovnatelnost, resp. dobu použitelnosti licencí, pro účely svého rozhodnutí řádně obsahem spisového materiálu doložil a přitom se vyčerpávajícím a přesvědčivým způsobem vypořádal s odvolacími námitkami žalobkyně. Teprve na základě takto řádně zjištěného skutkového stavu a po poskytnutí případného prostoru žalobkyni pro doložení skutečností, k nimž ji případně tíží důkazní břemeno, vydá nové rozhodnutí.
58. Žalobkyni k žalobě doloženými fakturami společnosti Galop s.r.o. vystavenými v březnu 2023 soud důkaz neprovedl, neboť důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí vyplynuly i bez potřeby takového dokazování, kvůli němuž by bylo nutné naříditi jednání. Je na žalovaném, aby se v dalším řízení fakturami případně zabýval jakožto důkazními prostředky, přičemž pro zjednodušení soud jejich kopii vrací žalovanému spolu se správním spisem. Soud též upozorňuje, že žalovaný je povinen žalobkyni v souladu s § 36 odst. 3 a § 90 správního řádu umožnit vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, pokud by chtěl odvolání zamítnout nebo prvostupňové rozhodnutí změnit. V druhé variantě tato povinnost sice dopadá jen na případy, kdy se žalovaný ve svém rozhodnutí opře o nově pořízené důkazy,

vzhledem k výše uvedeným výtkám soudu je však evidentní, že k takovému doplnění nutně bude muset dojít.

59. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla ve věci z procesního hlediska plně úspěšná, a má proto právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení. Tyto náklady spočívají v prokázaných nákladech na poštovné ve výši 167 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 17. ledna 2024

Mgr. Ing. Petr Šuránek, v. r.
samosoudce